170

DIALOGI
SALOMONIS ET
MARCOLPHI
S. L. & A.
DAVENTR. J. DE BREDA

G
123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

~~154.~~
170
g. 123.
CA. 451

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Campbell
451

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

CVm ſtaret ſalomon ſuꝑ ſoliuꝫ · Dauid
patris ſui plenus ſapiētia ⁊ diuitijs vi
dit quendā hominem Marcolphū noīe
a parte oriētis · demēteꝫ facie turpiſſimū
⁊ deformē · et tamē eloquētiſſimū. Vxor
eiꝰ erat cuꝫ eo q̄ nimis erat terribilis ⁊ ruſtica · Cum
eos ambos cōſpectui ſuo pariter exhiberi iuſſiſſꝫ ſta
bant ambo añ eum ſe mutuo ꝯſpiciētes Statura ita
qꝫ marcolphi fuit breuis ⁊ groſſa · Caput hūit gñ
de frōtem latiſſimā rubicūdam ⁊ rugoſā · Aures pilo
ſas ⁊ vſqꝫ ad mediū maxillaꝝ pēdētes Oculos groſ
ſos ⁊ lippoſos Labiū ſubcominꝰ q̄ſi caballinū Bar
bā ſordidā ⁊ fetoſaꝫ q̄ſi hirci · manꝰ trūcas Digitos
breues ⁊ groſſos · Pedes rotūdos · naſum ſpiſſum ⁊
gibboſū · labia magna ⁊ groſſa · ffacie aſininā · Ca
pillos veluti ſūt hircoꝝ Calciamēta pedū eius ruſti
ca erāt nimis · Pānitioſa atꝫ lutoſa pellis · Curta tu
nica vſqꝫ ad nates Calige repagulate · veſtimenta
eiꝰ coloris turpiſſimi erāt Vxor ꝙ̄qꝫ eius erat puſilla
⁊ nimis groſſa cū groſſis mānis · comā hēbat ſpino
ſā · ſuꝑcilia lōga fetoſa ⁊ acuta quaſi dorſū porci bar
bā vt habet hircꝰ · aures aſininas · oculos lippoſoꝰ ·
aſpectū colubrinū · carnē rugoſaꝫ ⁊ nigrā · ⁊ maſſa de
plūbo ornabat groſſas mānas eꝰ · digitos habebat
breues ornatoꝰ ānulis ferreis · nares habebat valde
grādes · tibias breues ⁊ groſſas i modū vrſe piloſas
Tunica eius erat piloſa ⁊ dirupta · de tali quidē muli
ere q̄daꝫ iuuenis hos dixit verſus ffemina deformis
tenebrarū ſubdita formis Cū turpi facie tranſit abſꝫ

a ij

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

die· Et mala res multum turpi concedē cultum· ſed
turpis minni ꝯ turpē ferat vitium·

REx vero ſalomō cū eos cōſpexiſſet ſic exoꝛ
ſus ē dicens Qui eſtis ⁊ vnde eſt gen⁹ vrm̄
Marcolph⁹ rn̄dit dic tu nobis pri⁹ genea-
logiā tuā ⁊ parētum tuoꝝ ⁊ tunc indicabo tibi gen⁹
noſtrū· ſalomon· Ego ſum de duodecim generibus
ꝓphetaꝝ Judas genuit phares ·Phares genuit eſ
rom· Eſrom genuit aram Aram genuit aminadab ·
Aminadab genuit naaſon· Naaſon genuit ſalmon
Salmō genuit boos Boos genuit obeth Obeth ge
nuit iſai· Jſai genuit dauid regem· Dauid autem
genuit ſalomonē· et ego ſū ſalomon rex Mar· reſpō
dit· ego ſum de duodecim generib⁹ ruſticoꝝ Ruſti
cus genuit ruſtā Ruſta genuit ruſtū ·Ruſt⁹ genu
it ruſticellū Ruſticellus genuit tarcū Tarcus genu
it tarcol· tarcol genuit pharſi · Pharſi genuit mar
cuel· Marcuel genuit marquart ·Marquart genuit
marcolphū Et ego ſū marcolphus follus ·Vxoꝛ ve
ro mea de duodecim generib⁹ lupicanaꝝ Lupica ge
nuit lupicā· lupica genuit lupiprag Lupiprag genu
it boneſtrūg· boneſtrūg genuit boledrut Boledrut
genuit pladrut Pladrut genuit lordā· lorda genu
it curtaꝫ Curta genuit curtellam Curtella genuit
curticellā· curticella genuit policā Polica genuit po
licanā Et hec ē policana vxoꝛ mea Salomon dixit
Audiui te eē verboſū ⁊ callidū ·quāuis ſis ruſticus et
turpis Quāobrē int̄ nos hēam⁹ altercatiōeꝫ Ego ve
ro te interrogabo· tu vō ſubſequēſ rn̄de mihi Marcol·

r̄n̄dit· qui male cantat primo icipiat Salo· ſi ꝑ oīa
poteris reſpōdere ſermonibꝰ meis te ditabo magnis
opibus ⁊ noiatiſſimus eris in regno meo Marc· pro
mittit medicꝰ ſanitatē cum nō habet ptātem Salo
mon· Bene iudicaui int̄ duas meretrices que i vna
domo oppreſſerāt infantē Mar· vbi ſunt aures ibi ſūt
cauſe· vbi mulieres ibi parabole Salo· Dn̄s dedit ſa
pientiam in ore meo cū nullus ſit mihi ſimilis i cūctis
finibus terre Mar· q̄ malos vicinos habet ſeipſū lau
dat· Salo· fugit impius nemine ſubſequēte Mar· q̄n
do fugit capriolꝰ albeſcit eiꝰ culꝰ· ſalo· bona mulier
⁊ pulchra ornamētū ē viro ſuo Mar· olla plena cū
lacte bene debꝫ a catto cuſtodiri· ſalo· mulier ſapiēs
edificat ſibi domū Inſipiēs conſtructā deſtruit mani
bus Mar· olla bene cocta meliꝰ durat ⁊ q̄ mundā di
ſtēperet mūdaꝫ bibit· ſalo· mulier timēs deū ipa lau
dabit̄ Mar· cattus cū bona pelle ipſe excoriabitur·
Salo· mulier pudica ē multum amāda Mar· lacticia
nia ſunt paupi retinēda· ſalo· mulierē fortem q̄s iue
nit Mar· Cattū fidelem ſup lac q̄s inueniet· ſalomō
nullꝰ Mar· ⁊ mulierē raro· ſalo· mulier formoſa ⁊ ho
neſta retinēda ē ſup oīa deſiderabilia bona· Mar·
mulier pinguis ⁊ groſſa ē largior in dādo viſa· ſalo·
bene peplū albū in capite mulieris Mar· ſcriptū ē ei
non ſūt tales manice qualia pelliccia· ſub albo peplo
ſepe latet tinea· Salomō· qui ſemiat iniquitatē me
tet mala Mar· qui ſeminat paleas metet miſerias· ſa
lomō· doctrina ⁊ ſapia debet in ore ſcōrum conſiſtere
Mar· aſellus ſemp debet eē vbi ſe paſcit ibi creſcit·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Vbi paſcit vnã plantam quadraginta reſumit Vbi
cacat ibi fimat· vbi mingit ibi rigat· vbi ſe voluat
frangit glebas ·ſalomõ·laudat te alienꝰ Marcol·ſi
meipm vitupauero nulli vnquã placebo· ſalo· Mul,
tum mel ne comedas Marcolphus ·q̃ apes caſtrat di
gitum ſuũ lingit Salomõ·in maniuolam animã nõ
intrabit ſpũs ſapie marcol·in lignũ duꝝ mittis cune
um caue ne incidat in oculũ·ſalomõ·duꝝ eſt tibi cõ
tra ſtimulũ recalcitrare·Mar·bos recalcitroſus pungi
debet vicibus binis Salomõ·Erudi filiũ tuũ ⁊ ab in
fantia doce eum bene facere·marcol· Qui ſuaꝫ nutrit
vaccam de lacte ſepe mãducat·ſalomõ·Omne genꝰ
ad ſuã naturã reuertitur·marcol·mappa digeſta re
uertitur ad ſtuppam·ſalomõ·quicquid nouit loqui
tur iudex iuſticie ⁊ veritatis marcol·epiſcopꝰ tacẽs
efficiatur hoſtiariꝰ·ſalomõ·honor exhibendꝰ ẽ ingrõ
et virga timẽda·marcol·qui ſuo iudici ſolet vngere
buccã ſolet macerare ſuã aſellã·ſalomõ·Cõtra hoiẽ
fortem ⁊ potentem aquã currẽtem noli cõtendẽ·mar
col·vultur ſcoriat durã volucrem· plumatqꝫ pellem
Salomõ·emẽdemus in meliꝰ qd' ignorãter peccaui
mus ·marco·quando culum tergis nihil aliud agis
Salo·blandis ſuaſionibus noli decipere quẽquam·
Marcol·ꝑ ingeniuꝫ mãducat qui mãducantẽ ſalutat
Salo·cum homine litigioſo non habeas ſocietatem·
Mar·merito hunc mãducant ſues qui ſe miſcet iter
furfures ·Salomon·multi ſunt qui verecundiaꝫ ha
bere neſciunt Marcolphus ·Viuunt cum hominibꝰ
qui ſimiles ſunt canibus Salomon· multi ſũt qui be

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

neſcientibus reddūt malā pro bonis Marcolphus
qui alieno cani panem ſuum dederit mercedez nō ha
bebit. Salomon. nō eſt amicus qui nō durat in ami
cicia Marcol. merda de vitulo nō diu fumat. ſalomō
Occaſiones multas querit qui ab amico recedere ve
lit. marcol. mulier quae nō vult cōſentire dicat ſe ſca
bioſum culū habere. Salomō. ſermo regis debet eſſe
īmutabilis. marcolphꝰ. Cito tedium habet qui cuz
lupo arat. Salo. Radices raphani boni ſūt in conui
uio. fetent in cōſilio Mar. q̄ raphanum mādu cat ex
vtraqꝫ parte tuſſit ſalomon Perit auditus vbi non
vigilat ſenſus Marcolphus. ꝑdit ſuā ſagittā qui
tripū ſagittat. ſalomō. q̄ auertit aurem ſuā a clamo
re pauꝑꝝ ipſe clamabit ⁊ dominus deus nō exaudi
et vocem ſuā Mar. ꝑdit lachrimas ſuas qui coraz iu
dice plorat. ſalo. ſurge aq̄lo ⁊ veni auſter ꝑfla ortū
meū ⁊ fluēt aromata illius Marc. qn̄ fluit aq̄lo ruit
alta domꝰ Et q̄ bz hirnia nō eſt bene ſanus. ſalomō
mortē ⁊ pauꝑtatem celare noli Mar. cui celat hirni
am creſcūt ibi maiora. ſalo. cū ſederiꝰ ad menſam di
uitis diligēter inſpice q̄ apponātur tibi. mar. vniuer
ſa miſtratio ꝑ vētrē dirigit᷑ ⁊ in vētrē vadit ſalo. quā
do ad mēſaz ſederis caue ne p̄us comedas Mar. q̄ i al
tiori ſella ſederit ip̄e primū locuz tenet. ſalo. ſi fortiꝰ
ſuꝑuicerit ibe callem vniuerſā ſubſtantiaz aufert eiꝰ
domus Mar. bene videt cattus cui barbā lingit volū
tariā. ſalo. quod timet impiꝰ veniet ſup eum Marc.
q̄ male facit ⁊ bene ſperat totū ſe fallit. ſalo. ꝓpter fri
gus piger arare noluit. mēdicabit autē ⁊ nil dabit᷑ ei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Marcol· nudū culū nullus ſpoliabit Salo· ſtudiuȝ
reddit magiſtruȝ beniuolū Mar· aſſuete manus cur
rūt ad caldarium· Salo· ꝓijciendi ſūt a cōſortio bo
noꝝ litigioſi ⁊ garruli Mar· domina irata ſum⁹ ⁊ rat
ta patella ꝑforata damnū ſunt in caſa ſalo· ꝑ amoē
dei oīs dilectio ē adhibēda Mar· ſi amas illū q̄ te nō
amat ꝑdis amorē tuū· Salo· ne dicas amico tuo va
de cras dabo tibi cum ſtatim poſſis ſibi dare Marcol
ad tēpus faciā dicat q̄ nō habȝ aptū vtenſile· Salo·
Crapulatu⁹ a vino nō ſeruat tēpus in eloquio Mar
col· culus cōfract⁹ nō habet dominiū· ſalo· multi cōcu
piſcūt diuitias hr̄e cū ſint in pauꝑtate detēti Mar·
prāde qđ hēs ⁊ vide quid remaneat Salo· multi ſūt
q̄ famē ſuſtinēt ⁊ tñ vxores ſuſtinent Mar· miſer hō
panem nō hēbat ⁊ tamē ſibi canem cōparabat· ſalo
mō· ſtultus rñdit ſcđm ſuū ſtulticiaȝ ne videat̄ ſapi
ens Mar· Petra q̄d audiuit cui rñdit quercus ſalo·
ira nō hȝ miaȝ· ⁊ ideo q̄ ꝑ iram loquitur cōparat ma
lum ſeu perpetrat Mar· ne dicas amico tuo malū ira
tu⁹ ne poſtea peniteari⁹ placat⁹· ſalomō· Os inimici
nō loquit̄ veritatē· nec veꝝ labia eius perſonabunt·
Mar· q̄ te nō amat ipē te nō diffamat ſalo· Quid ſa
tis ē dormi Marcolph⁹· Cui licet ⁊ nō dormit pigri
cia nocet illi· ſalo· ſacietate repleti ſum⁹ referam⁹ deo
gratias Mar· iubilat merulus reſpōdit gracul⁹ non
equaliter cātant ſaturatus ⁊ ieiunus· ſalomō· mādu
cem⁹ ⁊ bibam⁹· oēs ei moriemur· Marcol· ſic morit̄
famelicus ſicut ⁊ refectus· ſalo· quando homo bar
bat nō poteſt paralogiſare Marcolph⁹· Quando ca

nis cacat non poteſt latrare. ſalo. ſaciata ē iiquitas ve
tris nūc eamus dormitū. mar. tornat retornat [illegible]
dormit q̄ nō mādućat. ſalo. exiguū mun9 cū dat tibi
paup amicus noli deſpicere. mar. Quod hꝫ caſtrat9
dat viane ſue. ſalo. ne gradieris cum hoīe malo ꝉ liti
gioſo ne forte ſenties malū ꝑpter eū ꝉ piculuꝫ. mar.
apis mortua nō cacat mel. ſalo. ſi cū hoīe callido vel
maliuolo amiciciaꝫ firmaueris magis tibi aduerſabi
tur q̄ꝫ auxilium pſtet mar. quod lup9 facit lupe pla
cet. ſalo. qui an̄ reſpōdit q̄ꝫ audiat ſtultū ſe demon
ſtrat Mar. qn̄ te aliquis pūgit ſubtrahe pedem tuuꝫ
ſalo. oē aꝉ ſiꝉe ſibi eligit Mar. vbi fuerit caball9 ſca
bioſus parem ſibi q̄rit ꝛ vtriqꝫ ſe ſcabiunt. ſalo. De
ne facit aīe ſue vbi eſt hō miſericors. mar. magnū do
nū deſpicit qui ſeipſū nō cognoſcit. ſalomon. qui fu
git lupo obuiat leoni. mar. De malo ī malū de coco
ad piſtorē. ſalo. Caue ne quis faciat tibi malū ſi au
tem fecerit noli ei facere. mar. Aque nō currētiꝛ ho
mini taceti credere noli. ſalo. Nō omnes oīa poſſūt
Mar. ſcriptum ē in caſib9 qui nō habet equū vadat
pedibus. ſalomō. puer cētum ānoꝝ maledictus erit
Marcol. Tarde ē veterem canem mittere in ligamen.
ſalomō. modo habenti dabitꝛ ꝛ abundabit. marcol.
Ve homini q̄ nō hꝫ panes ꝛ habet parentes ſalo. Ve
viro duplici corde ꝛ duabus vijs incedente Mar. qui
duas vias vult ire. aut culū aut bracā debet rumpere
ſalo. Ex abūdantia cordis os loquitur mar. ex ſatu
ritate ventris triumphat culus. ſalomon. Duo bo
ues equaliter trahunt ad vnum iugum. Marcolph9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Due vene equaliter vadunt ad vnum culū· ſalomō
Mulier pulchra eſt a viro ſuo amanda Marcolphꝰ
In collo eſt alba vt columba· in culo nigra ꝛ irſuta
vt talpa· ſalomon· In tribu iuda nimia eſt cogita
tio mea· ꝛ deus patris mei principem me cōſtituit po
puli ſui Marcol· Cognoſco mappam· quia de ſtup
pa facta eſt· ſalomon· Neceſſitas facit hominē iuſtū
peccare Mar· Lupꝰ apprehenſus ꝛ in cuſtodia poſi
tus aut cacat aut mordet· ſalomō· ſufficeret mihi tē
peraneus honor· ſi tātūmodo deus vniuerſum orbem
mee ditioni ſubiugaſſet Marcol· Non tantum dat᷑
catulo· quantum blanditur ſua cauda· ſalomon· qui
tardus venit ad menſam ſuſpenſus ē a cibo Marcol
phus· Gluto non currit per totum· ſalomon· Cum
moleſta tibi ſit vxor tua ne timeas Marcolph· mol
li bergario lupus nō cacat lanam Salomon· non de
cent ſtulto verba cōpoſita· Marcolphus· non decet
canem ſellam portare· ſalomō· Tunde latera filij tui·
dum tenera ſint· Marcol· qui oſculatur agnū amat
ꝛ arietem· ſalomō· Omnes ſemite ad vnaꝫ viam ten
dunt· Marcol· Ad culum vnū omnes tendunt vene
ſalomon· A bono homine bona fit mulier Marcolp·
A bono cōuiuio bona fit merda q̄ calcatur pedibꝰ·
ſic ꝛ beſtiales mulieres debent calcari· ſalomō· Bene
decet mulier pulchra iuxta virum ſuuꝫ· Marcolph·
Bene decet olla plena vino iuxta ſcientem· ſalomō
Bene decet gladius honeſtus iuxta latus meū· mar
colphus· Bene decet ſtrues iuxta ſepem meā· ſalo·
Quanto magnus es tanto humiliꝰ ſis in oibus Mar

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

colphus · Bene equitat q̄ cum paribꝰ equitat · ſalo
mō · Filius ſapiēs letificat prēm ſuū · iſipiēs vero me
ſticia ē matris ſue · Marcol · Non equaliter cantant
triſtis ⁊ letus · ſalomon · Qui parce ſeminat parce ⁊
metet · Marcol · quanto plus gelat · tanto plus ſtrin
git · ſalomon · Omnia fac cum cōſilio ⁊ poſt factuꝫ n̄
penitebis Marcol · ſatis eſt infirmus qui infirmuꝫ tra
hit · ſalomon · Omnia tempora tempus habent Mar ·
Diem hodie diem cras dicit hos qui leporem ſequit̄
ſalomon · Jam feſſus loquendo requieſcamuſ · ergo
Marcolphus · Non obmittam loquelam meam · ſa
lomon · Non poſſum amplius Marcolphus · Si nō
potes humiliter te cōfitere victum · ⁊ da quod promi
ſiſti · Ad hoc bonayas filius ioiade ⁊ zabus amicꝰ re
gis ⁊ Adoniaſ filius abde qui erant ſuper tributa di
xerunt ad marcolphum · Ergo tu ne eris tercius in
regno domini noſtri · ſed eruētur tibi tui peſſimi ocu
li de tuo viliſſimo capite Nam melius decet te iacere
cū vrſis dn̄i nr̄i q̈ꝫ ſublimari aliq̄ honore · q̂bꝫ Mar ·
ait · quis adheret culo niſi paſtelli · Quare rex ꝓmi
ſit tunc Venthur ⁊ benedachar beneſia bena benanu
dab · banthaber · achinadai · achimaab · bomia ioſe
phus ſemes ⁊ ſamer duodecim p̄poſiti regis dixerūt
Vt quid iſte follus infeſtat dn̄m regē noſtꝝ Cur n̄
magnis colaphis macerat̄ aut fuſtibꝰ ꝯuictus eiiciet̄
de cōſpectu dn̄i noſtri regis Ad hoc rex ſalomō ait
nō ita fiet · ſed bene ſaturatus in pace dimittat̄ Tūc
Mar · recedens ait ad regeꝫ · ſatis patior quicquid di
xeris ego ſemper dicam · ibi nō ē rex vbi nō ē lex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Ex igiť quadā die cū venatoribus ſuis ⁊ co
pulis canū de venationū perſequutione ſorte
trāſibat ante hoſpiciuz marcolphi ſolli diuer
tit ſe illuc cū equo ſuo ⁊ iclinato capite ſuo ſub limi
ne hoſtij requirēs quis intus eſſet Marcol. reſpōdit
regi. Jntuſ ē homo integer ⁊ dimidius ⁊ caput equi
et quāto plus aſcēdunt tāto plus deſcēdūt Ad hoc
Salomon dixit. q̃d eſt ꝙ dicis Mar. reſpōdit Nā
integer ego ſū intus ſedens. dimidius hō tu es ſupra
equū extra ſedens intus ꝓſpiciens inclinatꝰ. caput
equi caput ē tui caballi ſuꝑ quē ſedes Tūc ſolomon
dixit qui ſūt aſcēdentes et deſcendētes Mar. reſpon
dit ⁊ ait. fabe in olla bulientes. ſolomō. vbi ſūt tuuſ
pať ⁊ tua mater tua ſoror ⁊ tuꝰ frať Mar. Pať me
us facit in cāpo de vno dāno duo dāna. mater mea
facit vicine ſue ꝙ ei amplꝰ nō faciet Frater aūt me
us extra domū ſedēs q̄cq̄d inuenit occidit. ſoror aūt
in cubiculo ſedēs plorat riſum ānualem. Salomon
Quid illa ſignificant. Mar. Pater meꝰ i cāpo ſuo ē
et ſemitā per campum trāſeuntē occupare cupiens
ſpinas in ſemitam ponit Et homines veniētes ſcz du
as faciunt nociuas ex vna ⁊ ita facit duo damna ex
vno Mater vero mea claudit oculos vicine ſue mo
rientis qđ amplius ei nō faciet Frater autē meꝰ ex
tra domū ſedēs in ſole ⁊ pelliculas ante tenēs pedicu
los oēs quos inuenit occidit. ſoror autē mea preteri
to āno quēdaz iuuenē adamauit ⁊ inter ludicra riſꝰ
⁊ molleſ tactus ⁊ baſia qđ tūc riſit modo pregnās
plorat. Ad hoc ſalomō ait. vnde ē vſutia hec venit.

Mar·reſpondit Tempore dauid patrꝰ tui cū eēm
infantulꝰ medici patris tui quadā die pagendis me
dicinis vnū vulturē acceperūt ⁊ cū ſingula mēbra ne
ceſſitatibꝰ expediſſent Berſabea mr̄ tua cor illius ac
cepit ⁊ ſup cruſtā ponēs in igne aſſauit ac tibi come
dere dedit·mihiqȝ q̄ tunc i coq̄na erā cruſtā poſt ca
put piecit Ego vō cruſtā vulture pfuſam comedi·
et inde vt ſpero vſutia mea venit ſicut ⁊ tibi p cordꝰ
comeſtione ſapiētia·ſalomō Sic te deꝰ adiuuet i ga
batha mihi apparuit deꝰ ⁊ repleuit me ſapia Mar·
Talis dicit̄ eſſe ſapiēs q̄ ſeipſū hȝ p ſtulto·ſalo· Nō
ne audiuiſti q̄les diuitias mihi dedit deus Inſuper ⁊
ipſā ſapiētiam Mar·Audiui·ſcio ei qꝛ vbi vult deꝰ
ibi pluit·Ad hoc ſalomō ſubridēs ait Hoies mei ex
tra domū me expectāt foris nō poſſum amplꝰ ſtare
tecū·ſed dic matri tue vt de meliori quā habet vac
ca mittat mihi ollā plenā lacte ⁊ ipſā ollā cooperiat
de eadē vacca tuqȝ mihi eā portes Mar·Faciā iquit
Rex vō ſalomō cū ingēti ſtrepitu hominū ſuorꝫ hie
ruſalē veniēs i palacio ſuo ſicut diues ⁊ potēs domi
nꝰ receptꝰ Mater āt marcolphi Floſcennia noie re
diens iuſſum regis ei patefecit Mar·tunc floſcennia
ollā plenā lactis recipiēs ⁊ placentam candidam de
eadem lacte liniens ſup ollam poſuit·ſicqȝ Marcol·
filiū ſuum regi trāſmiſit Marcolphus vero p ſemitā
vniꝰ prati incedēs ⁊ calore eſtatis exeſtuās vidit ba
ſam vacce iacentem vixqȝ ollam ad terram deponēs
placentam comedit tectam et cū baſa vacce ollam
ꝯtexit Cūȝ veniſſȝ ante rḡe ollā tectā cū baſa vaccē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

repreſentans ait· Rex ſalomon Cur ſic olla cooper
ta ē Mar· Nōne iuſſiſti vt lac vacce de vacca coope
riretur ⁊ factū ē Salomō· nō ita fieri p̄cepi Mar· ſic
intellexerā· Salo· Melius fuiſſet ſi placēta lacte limi
ta fuiſſet Marcolphus · ſic fuit factuꝫ · ſed fames mu
tauit ingeniū Salo· Q̄uo· Mar· ſciebā te nō idige
re pane ⁊ indigēs comedi placētaꝫ lacte limitā ⁊ pro
ipſo ingenio mutato baſā vacce ſuꝑ ollā poſui Sa
lo· Nūc iſtud dimittam⁹· ſed in hac nocte non ita
bene vigilaueris ſicut ego In craſtino de capite tuo
nō poteris ꝯfidere· ſalomō· ⁊ Mar· ꝯſederūt paruoqꝫ
interuallo facto Marcolphus dormire cepit ⁊ ructaē
cui ſalomō ait· dormis Marcolphe· Mar· rn̄dit non
dormio ſed penſo· ſalo· q̄d pēſas · Mar· Penſo tot i
lepore eſſe iūcturas in cauda quot in ſpina· ſalo· Niſi
hoc ꝓbaueris re⁹ mortis eris Iteꝝ ſalomone tacēte·
Marcol· dormire cepit· cui ſalo· dormis marcolphe·
Marcol· nō dormio ſed penſo· ſalo· q̄d penſas Mar·
pēſo tot pennas albas i pica quot nigras · ſalo· Niſi
etiā hoc ꝓbaueris reus eris mortis · Iteꝝ ſalomōe ta
cēte Marcol· ructare ⁊ dormiē cepit Cui ſalomō dor
mis marcolphe· Mar· nō dormio ſed pēſo ſalo· quid
pēſas · Mar· pēſo nullā rē ſub celo eē cādidiorem die
ſalomō Nūquid ergo dies cādidior ē lacte Mar· eſt
ſalomō· ꝓbandū ē hoc· Poſt hoc ſalomone tacēte ⁊
vigilāte Marcolphus dormire ⁊ ſufflare cepit · Cui
ſalo· marcolphe adhuc dormis · Mar· nō dormio ſꝫ
penſo· ſalo· quid pēſas Mar· Nihil tute eē credenduꝫ
mulieri ſalo· et hoc a te ꝓbabitur Iteꝝ ſalomone ta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

cete Mar· ſufflare ⁊ dormire cepit· cui ſalo· iteꝝ dor
mis Mar· nõ dormio ſed penſo ſalo· quid pẽſas mar
col· Penſo plus valere naturã q̃ȝ nutrituraȝ· ſalo· ni
ſi hoc ꝓbaueris cras morieris Poſt hec trãſacta no
cte ſalomõ feſſus vigilãdo ſe in loco ſuo collocauit·
Tũc mar· dimiſſo rege feſtin⁹ cucurrit ad ſororem
ſuã fudaſã noie ⁊ ſimilãs ſe multũ eẽ triſtẽ dixit ad
eã Rex ſalomõ ↄtrarius ẽ mihi ⁊ nõ poſſum pati mi
nas ⁊ iniurias Sed ego accipio cultellũ vnũ ſub ve
ſte mea ⁊ hodie neſciente eo ĩfigã in cor ei⁹ ⁊ ſic occi
dam eũ Nũc aũt chara ſoror ꝑcor te ne me accuſes
ſed oĩ fide zeles· nec etiã fratri meo Bufrido ĩdices
iſtud· cui fudaſa rñdit· chare frat̃ marcolphe dubi
te˜· q2 ꝑ capite ꝑdendo te nõ accuſarẽ· poſt hoc mar
colphus caute rediit ad curiã regis· ſole ãt terrã illu
minãte curia regis ipletur ⁊ ſalomõ a lecto ↄſurgẽs
ſedit in throno pallacij ſui tũc iuſſu regis lepus q̃ri
tur ⁊ i ſua pñtia defert̃ Et tot iũcturas i cauda quot
i ſpina a marcolpho numerãtur Deĩde queſita pica
et coraȝ rege illata tot pẽne albe quot nigre a marcol
pho numerant̃ Tũc rege neſciẽte Mar· lagenam ple
nã lacte in cubiculo obſtruxit ne lux intraret regẽ
qꝫ vocauit Cũqꝫ rex intrare voluiſſet cubiculũ poſu
it pedẽ ſuꝑ lagenam plenã lacte ⁊ lapſu˜ corruiſſet·
niſi manibus ſe tenuiſſet· Tũc rex irat⁹ dixit· tu fili
ꝑditiõis quid ẽ qd̓ feciſti Mar· Jraſci ab hac re no
li Nõne dixiſti quod lac eẽt cãdidius die· quare nõ
vidiſti d̓ lacte ſicut d̓ die vidiſſe˜ equũ iudica mihi
tibi peccaui· ſalo· deus tibi parcat veſtis mea ẽ ꝑfuſã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

collum debuiſſem habere cõfractũ de tuo ope⁊ nihil
mihi peccaſti Mar. Alia vice cuſtodi te. ſed nũc ſe
dẽs fac mihi iuſticiã de ꝓclamatione de q̃ loquor ad
te Cũqꝫ rex cõſediſſet Marcolphus conquerebat̾ di
cẽs. habeo domine vnã ſororẽ Fudaſã nomine q̃ me
retrix effecta quæ etiã pregnãs dehoneſtat oẽm pa
rẽtelam meã ⁊ tamẽ vult habere hereditatem paťnã
Tunc ſalomon ait. vocet̾ ante nos ſoror tua ⁊ audia
mus q̃d ipa velit dicere Cũꝫ fuiſſet vocata Fudaſa
corã rege ſubridẽs ait Bene poteſt iſta eẽ ſoror mar
colphi figura ãt Fudaſã curta erat ⁊ groſſa ⁊ impre
gnata que vẽtre groſſior erat ⁊ habuit ſpiſſas tibia
claudicans qꝫ vtroqꝫ pede. vultu ⁊ oculis ſtaturã ſi
milem marcolpho gerẽs Rex ſalomõ ait ad marcol
phũ dic q̃d cõquerens de tua ſorore Ad hoc marcol
phus cõſurgens dixit. domine rex ꝓclamationem fa
cio corã te de ſorore mea que meretrix ẽ facta ⁊ preg
nãs ſicut videre potes. dehoneſtat oẽm parẽtelaꝫ me
am Ac inſup vult habere ꝑteꝫ hereditatis mee Quã
obrẽ ꝑcor vt iubeas ne ipa accipiat parteꝫ in ipa he
reditate Audiẽs hec fudaſa repleta furore ꝓrupit in
hãc vocẽ ⁊ dixit. peſſime leccator q̃re nõ habereꝫ ꝑtẽ
ĩ hereditate mea. nõne marcolphe genuit me floſce
mia que fuit mea mater ſicut ⁊ tua Mar. Nõ habeb
hereditatem. quia mediãte tua culpa damnabit̾ ti
bi hereditas Fudaſa ad hoc ait. non damnabit̾ mi
hi hereditas. quia ſi peccaui emẽdabo. ſed iuro per
deum ⁊ ꝑ ṽtutes eius niſi me dimiſeris in pace dicaꝫ
talem rem ꝓ qua rex ſuſpẽſione te faciet ꝑire Mar.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

ſordida meretrix q̄d dicere poſſes nil peccaui cuīq̄z·
ſudaſa ait multū peccaſti tu vilis nequā· qꝛ vis occi
dere dn̄m regez Et ſi mihi nō credat̄ querat̄ cultell᷒
ſub veſte tua· Cūq; cultell᷒ a familia quereret̄ ⁊ nō
inueniret̄ Mar· ait aſtātibus ⁊ regi Nōne verꝫ dixi·
nil tute eē credendū mulieri Cūq; oēs eleuaſſent riſū
ſalomō dixit· ꝑ igeniū omnia facis marcolphe· mar
col· nō eſt igeniū· ſed qđ credidi ſorori mee fraudu
lenter publicauit ſicut fuiſſet de veritate· ſalo· ait· et
quare dixiſti pl᷒ valere naturā q̄z nutriturā Marco·
ſuſtine paululū ⁊ an̄q̄z dormias oñdam tibi· Die āt
trāſeunte ⁊ hora cene adueniente Rex ſedit ad cenaz
cum maximo apparatu ſuorꝫ ⁊ Marcolph᷒ ſedēs cū
alijs incluſit tres mures in manicā tunice ſue· fuerat
ei regis ſalomonis cattus ita nutritus vt oi nocte re
ge cenāte teneret candelā duob᷒ pedib᷒ corā vniuer
ſis cenātibus ſtans ⁊ duob᷒ pedibus lucernā tenēs·
Cū iam bene oēs cenaſſent· mar· emiſit vnū de muri
bus· quē cū cattus reſpexiſſet ⁊ poſt illū ire voluiſſ;
nutu regis ē retenta· dūq; de ſecūdo mure factū fui
ſſet ſimiliter· marcol· emiſit terciū murē quez cum cat
tus cōſpexiſſet vltra nō tenēs cādelam· ſed eandē re
iecit ⁊ poſt murē currens illū apphendit· Hoc mar·
videns dixit ad regem Ecce rex corā te ꝓbaui plus
valere naturā q̄z nutriturā Dixit autē ſalomon ꝓijce
te eum de conſpectu meo· ſi amplius venerit dimitti
te ſup eum canes meos mar· nunc pro certo ſcio ⁊ di
cere poſſum· quia ibi eſt mala curia vbi nō eſt iuſti
cia Cumq; expulſus fuiſſet marcolphus cepit intra

b i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

ſe dicere Neq; ſic neq; ſic ſapiēs · ſalomō de marcol
pho britone pacē habebit In ſequēti autē die de lec
tulo cōſurgens cogitauit quomodo curiā regis itraē
poſſet ſic vt canis regis eū nō deuorarent Et abiens
emit vnū viuū leporē ⁊ poſuit ſub veſte ſua · ſicq; re
uerſus eſt ad curiā regis Quē cum ſerui ſalomonis
vidiſſent canes ſup eū eiecerūt · Marcolphus vero le
porem emiſit Protin⁹ canes marcolphū relinquētes
leporē inuaſerūt Et ſic Mar· venit ad regem Cūq;
rex vidiſſet eū dixit · quis te huc intromiſit Mar· rñ
dit · calliditas non parua Salo· Caue ne hodie mit
tas ſaliuā de ore tuo niſi ſup terrā Palatiū aūt erat
ſtratū tapetis ⁊ parietes erant coopti cortinis Cūq;
marcolphus nimiā tuſſim hrēt ⁊ inter colloquia eiuſ
ſaliua nimia in ore e⁹ abundaret reſpiciēs circa ſe vi
dit hoiem caluū iuxta regem ſtātem · tūc i anguſtia
grandi poſitus cū nō videret nudam terrā ſup quaz
ſcreare poſſet collegit ſaliuā in ore cuz magno ipetu
ſcreauit in frontē calui hois Mox calu⁹ iſte nimio ru
bore ꝑfuſus frontē ſuā deterſit ⁊ ſe ad pedes regis ꝓ
ſtrauit ꝓclamationē d' marcolpho fecit Salo· Qua
re fedaſti frōtē calui huius Mar· nō fedaui ſed fima
ui · In ſterili ei terra fimus ponitur vt ſegetes in ea
abūdantius multiplicent Salo· et hoc quid ꝑtinet
ad caluū hoiem Mar· Nōne ꝓhibuiſti vt hodie non
ſcreare ſup terram nudā · vidi ei frōtem nudā capilli
et credens eē nudā terrā · ideo ſcreaui in eam · Nō ira
ſci d'bet rex ꝓ hac re · quia ꝓ ſuo ꝓficuo feci · ſi frōſ
e⁹ frequēter ſic fuiſſet rigata capilli reuerterētur · ſa

lomon· Deꝰ te ꝯfundat· naȝ calui hoies ſunt ceteris
honeſtiores· quia caluiciū nō ē viciū· ſed ē honoris ini
tium· Mar· Caluitiū magis ē muſcaꝝ ludibriū· non
cōſpicio rex quō muſce inſequūtur frōtem illius cal
ui magis q̄ȝ ceteroꝝ frontes capilloꝝ· Putant nāqȝ
eſſe aliquod vas tornati pleno aliquo bono potu
aut eē aliquem delinitum aliqua dulcedine ꝛ iō inſe
ſtant nudaȝ frontē eꝰ Ad hec coram rege caluꝰ ait·
Vt quid viliſſimꝰ nequā intromittit ante regē nos
vituꝑare eiciat foras Mar· Et fiat pax in vͭtute tua
ꝛ tacebo Interea due mulieres ferētes vnū viuū pu
erum de quo corā rege ꝯtendebāt· Nā vna dixit me
us ē infans· altera nō· ſed meus ē· ſed vna caruȝ dor
miens ſuū oppreſſerat filium Vnde corā ſalomone ꝑ
viuo puero cōtēdebant· nā vna dixit meus ē ꝛc· ad
hoc ſalomon dixit ſeruis Afferte gladiū ꝛ diuidite i
fantē ꝛ vnaqueqȝ mulier ꝑtē ifantis accipiat Quod
audiens mulier cꝰ viuebat filiꝰ ad regem dixit Ob
ſecro dn̄e date illi infantē viuū· hec eſt ei mat̄ eius
Mar· querit a rege quō noſti hāc eſſe matrē pueri·
Salomon· ex affectione ꝛ mutatiōe vultꝰ ꝛ effuſi
one lachrimaꝝ Mar· nō bene· An credis lachrimis
femine tu ſapiens neſcis artes mulierum Dum femi
na plorat oculis corde ridet Plorat vno oculo ridet
altero· Oſtendit vultu quod non habȝ affectu Lo
quitur ore quod non cogitat mente· Hoc ſepe pro
mittit quod implere non cupit· ſed immutatur vul
tus ꝑ varia eiꝰ ingenia curſitat cogitatꝰ inumeras
artes habȝ femina Salo· Quot habȝ artes tot hȝ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

ꝓbitates Mar. Nõ dic ꝓbitates ſed prauitates ⁊ d'ceptiones. ſalomõ. Vere illa fuit meretrix que talẽ genuit filiũ Marc. Cur hoc dicis domine rex Salo. q: tu vitupas muliebrẽ ſexum Eſt enĩ mulier hōeſta cõcupiſcibilis honorabilis ⁊ amabilis Marc. Ad hoc potes adiungere quod ſit fragilis ⁊ flexibilis. Si eſt fragilis p humanã cõditionẽ tal' eſt. ſi flexibilis p d'lectationẽ tal' eſt Mulier ei de coſta hominis ẽ fcã ⁊ hoi i bonũ adiutoriũ ⁊ delectamẽtũ data Nã mulier p̄t dici quaſi mollis res Marc. ſimilit' mulier poteſt dici quaſi mollis error. ſalomõ Mẽtiris nequã peſſime. peſſimus ei eſſe potes omnia mala loquẽs de muliere. de muliere enĩ naſcitur oĩs homo. ⁊ qui ẽgo dehoneſtat muliebrẽ ſexum nimiũ ẽ vitupandꝰ Vnde q̄d diuitie. quid regna. quid poſſeſſiões. quid aurũ. quid argentum. quid p̄ciofe veſtes. q̄d lapides p̄cioſi. quid ſumptuoſa ꝯuiuia. q̄d leta tempora q̄d delicie valent ſine femina. vere poteſt vocari mundo mortuus qui ẽ ab hoc ſexu ſegregatus. femina enim generat filios ⁊ filias nutrit ⁊ diligit eos amplectit' optat ſalutẽ eoꝝ. femina regit domũ ſollicita eſt p ſalute mariti ⁊ familie Femina eſt delectatio reꝝ omnium. femina ẽ dulcedo iuuenũ. femina eſt cõſolatio ſenum. exhileratio pueroꝝ. femina ẽ gaudiuz diei. ſolatium noctis. laboꝝ alleuiatio. omnium reruz triſtaꝝ obliuio. femina ſeruit ſine dolo. ſeruetq3 introitus ⁊ exitus meos Ad hoc Marcolphus ait. verũ dicit q̄ dixit q̄d in corde hoc ẽ in ore multũ amas feias et ideo laudas eas diuitie nobilitas pulchritudo ⁊ ſã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

pietia cōcordant tibi· ꝛ ideo amores tibi concordant
mulieꝝ·ſed dico tibi qm̄ nunc laudas eas ꝛ anteq̄ꝫ
tu dormias vituperabis eas Cui ſalomō· mētiris quia
oībus diebus vite mee mulieres amaui· amo· ꝛ ama
bo·ſed nunc diſcede a me ꝛ vide ne amplius in cōſpe
ctu meo male loqueris de muliere· Tūc Marcol· pa
lacium regis exiēs vocauit ad ſe meretricem illaꝫ cui
reſtitutꝰ fuit filius viuꝰ ꝛ dixit ad illā· ſcis q̄d actū
ſit in curia regis At illi rn̄dit· filius meꝰ mihi cōceſſꝰ
eſt viuꝰ·ſed q̄d factū ſit prorſus ignoro Cui Mar·
rex p̄cepit vt craſtina die tu voceris ꝛ ſocia tua ꝛ da
bit tibi media ps filij tui ꝛ illi altera ſimiliter Ad hoc
mulier ait · O q̄ꝫ malus rex ꝛ quā male ꝛ inique ſnīe
eiꝰ Tūc Mar· dixit adhuc grauiora dicā tibi ꝛ deteri
ora· nā rex ꝛ cōſiliarij ſui ſtatuerūt vt vnuſquiſꝫ vir
ſeptem accipiat vxores · vnde pēſa q̄d de eis faciēdū
ſit· qꝛ ſi vnꝰ vir ſeptē habuerit vxores nūquaꝫ erit
domus in pace· Vna nāqꝫ amabit̄·altera deſpicietur
quia illa que magis viro placuerit cū marito freq̄n
tius erit· q̄ vero minꝰ placuerit cū marito rarius erit
Vna ergo bene veſtietur·altera nuda relinquet̄· di
lecta habebit annulos · monilia argentū ꝛ auꝝ vari
um ꝛ ſericū cuſtodit claues domꝰ honorabit̄ a fami
lia ꝛ vocabit̄ domina Omnes diuitie mariti cedunt ei
Cūqꝫ ſic vna amabit̄ · quid alie ſex dicture ſunt· ſi
due quid alie quinqꝫ· ſi q̄ttuor quid alie tres ·ſi qui
qꝫ quid alie due· ſi ſex q̄d vna Tūc oſculabit̄ ·am
plexabit̄ ꝛ marito ſociabit̄ Que vidētes dicture ſūt
aut referant Nec ei vidue nec maritate· nec cū mari

to nec ſine marito erūt· penitebit ei eas perdidiſſe v̄
ginitatē Ire rixe cōtentiones emulationes ⁊ inuidie
inter eaſ ſemp̱ erunt· ꝑpetuū odiū iter eas regnabit
Et niſi ꝓhibitū fuerit hoc malū vna preꝑabit alteri
venenū Quāobrē quia femina es ⁊ noſti muliebrez
ſexum· feſtina nūciari dominabus oīb⁹ quib⁹ potes
huius ciuitatis ⁊ dic eis vt oīno nō cōſentiant ſed ⁊
cōtradicunt regi ⁊ cōſiliarijs eius Cumq̄ Marcolp·
caute redijt ad curiā regis ſalomonis ⁊ conſediſſet in
angulo palacij Illa aūt meretrix credens v̄ba eius
eſſe vera trāſuolans per mediū vrbis ⁊ palmas ſuas
pectuſq̄ ſuum quatiēs v̄ba que audierat vndiq̄ di
uulgabat Et ſic cōcurſus matronarum vicina refere
bat vicine ⁊ oriebatᷣ ingens tumult⁹ mulieꝝ Et ſub
parua hora quaſi omnes femine ſeu mulieres totius
vrbis in vnum cōgregabantur Quibus cōgregatis
placuit eis cōſilium ⁊ agmine facto magno iuerunt
ad pallacium regis ſalomōis quaſi ſeptē milia mulie
rū ⁊ vallauerūt pallaciū ſiue aulam regis ſalomonis
et impetu facto magno fregerūt valuas e⁹ ⁊ conuicia
horrenda ei inferebant ⁊ ꝯſiliarijs ſuis Vna vero pl⁹
altera minus omnes ſimul corā rege voces emittebāt·
Tādem rex vix iperato ſilentio req̄ſiuit quenā eſſet
cauſa tanti tumult⁹ Ad hoc vna que inter oēs cōſtā
tior ⁊ eloquētior ceteris videbatur dixit ad regez· tu
rex cui auꝝ ⁊ argentum ⁊ lapides p̄cioſi· omneſq̄ di
uitie terraꝝ deferuntᷣ facias omnes volūtates tuas ⁊ nl'
lus voluntatibus tuis reſiſtit· habes reginaz et regi
nas plures ·ſuperinducas etiam cōcubinas innumera

biles quot vis · es vnicuiq; quãtum vis · quia habes
quicquid vis · hec facere omnes non poſſunt Salo·
reſpondit Vnxit me deus in regem in iſrahel ꝛ nõ po
tero voluntates exequi meas Ad hec mulier inquit·
ſatiſfac voluntatibus tuis de tuis · de nobis cur facẽs
nos nobiles de genere Abrahe ſumus et legem moy
ſi tenemus · quare vis immutaẽ legem noſtrã qui de
bes facere iuſticiam · cur facis iniuſticiam Ad hoc ſalo
mon furore repletus ait Quã exeratio iniuſticiam
pudibũda mulier Mulier ait maxima iniuſticia eſt
quia vis conſtituere ꝙ vnuſquiſq; mas ſeptem vx
ores accipiat · certe omnino nõ fiet iſtud Non ẽ dux
neq; comes neq; princeps q̃ ſit tantaꝝ diuitiarum·
ſeu potentiarum qui vni ſoli vxori ſuas impleat vo
luntates · quid faciet ſi ſeptẽ vxores habuerit ſupra
hominum eſt iſtud facere Melius eſt enim vt vnaq;
q; habeat ſeptem viros Ad hec ſalomon ſubridens
dixit ſuis Non enĩ eſtimabam numerum hominum
poſſe equari multitudini mulieruȝ Tunc omnes mu
lieres hieroſolomitane vna voce clamauerunt Vere
malus rex ꝛ deriſor es tu ꝛ iniuſte ſententie tue Nũc
vero ſcimus quia vera ſunt quae audiuimus malum
tractas de nobis et derides nos coram nobis · O de
us quaȝ hora mala prius · ſaul regnauit ſuper nos
quaȝ peiore dauid · quam peſſima iſte · ſalomon reg
nauit · Tunc rex in iram prorumpens dixit · Non eſt
caput nequius ſuper caput colubri Et non eſt ira ſu
per iram mulieris · Commorari leoni et draconi
magis placebit · quam habitare cum muliere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

nequam · breuis eſt omnis malicia ⁊ minoꝛ ſuper ma
liciam mulieris · ſoꝛs peccatoruz cadit ſuꝑ eam ſicut
aſcenſus arenoſus in pedibꝰ veteꝝ · ſicq; mulier lin
guoſa mulieriſq; ira ⁊ irreuerentia ꝯfuſio magna eſt
Mulier ſi primatū habet cōtraria ē viro ſuo Coꝛ hu
mile facies triſtis ⁊ plaga moꝛtis mulier nequam eſt
Mulier initiū eſt peccati ⁊ ꝑ illaz omnes moꝛimur do
loꝛ coꝛdis ⁊ luctus mulier zelotipa In muliere inſide
li flagellum ligue oibus cōicans · foꝛnicatio mulieꝝ
in excellentia oculoꝝ · ⁊ in palpebris illiꝰ agnoſcet
ab omni reuerētia oculi eꝰ ſūt ⁊ ne mireris ſi te negle
xerint Talia rege referēte Nathan ꝓpheta aſſurgēs
dixit · cur dn̄s meus rex cōfundit facies oim hieroſo
limitaꝝ mulieꝝ Salo · nōne audiſti quot vituperia
ſine mea culpa mihi iniecerūt cōtinuo Nathan rn̄dit
Cecus ſurdus ⁊ mutꝰ ad tēpus debet eē qui in pace
cū ſubiectis eē deſiderat Salomō rn̄dum eſt ſtulto ·
ſcd̄m ſuā ſtulticiā Tūc ſaliens Mar · de loco ſuo in q̄
ſedebat dixit ad regē Bene loquutꝰ es voluntatez
meā Salomō Marcolphꝰ qm̄ hodie laudaſti feias
multū · mō vituꝑas eas hoc ego volebā · ſemꝑ ei me
facias veracē Salomon · quid ē hoc furcifer nūquid co
gnoſti tumultū iſtum Mar · Non ego ſed puſillani
mitates eaꝝ nō debes credere quicq̄d audieris Tunc
rex ait diſcede a me Et caue ne amplius videā te in
medijs oculis Confeſtim marcolphus eiectꝰ eſt de
pallacio Illi aūt qui regi aſtabant dixerūt loquat
dominꝰ noſter rex in auribꝰ mulieꝝ iſtaꝝ vt dimit
tant Tūc rex cōuerſus dixit mulieribꝰ · ſciat dulce

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

do veſtra me innocētez eſſe corā vobis ⁊ ſine culpa eē de oppoſitis Jlle callidus lecator quē modo vidiſtis hec oīa cōfinxit Vnuſquiſq3 vir vxorem ſuā habeat et illā cum fide ⁊ honeſtate diligat Quod vero dixi de muliere· niſi de muliere nequā dixi · De bona mu liē quis diceret mala· pars ei bona mulier bona gra tia mulieris ſedule delectabit ſuū virꝝ ⁊ oſſa illius i pinguabit diſciplina illius Datū eſt dei mulier ſen ſata ⁊ tacita grā ſup oēm grām mulier pudica · ſicut ſol oriēs in altiſſimis dei· ſic mulieris bona ſpecies eſt ornamētum dom⁹ ſue· lucerna ſplendens ſup candela brū Et ſpēs ſuper etatē ſtabil'ē columne auree ſuper baſās argenteas ⁊ pedes firmi ſup plātas ſtabil' mu lieris fundamentū eternū ſup petrā ſolidā ⁊ mādata dei in corde mulieris · ſcūs domin⁹ iſrahel ipē benedi cat vos ⁊ multiplicet ſemen vrm̄ in generationib⁹ ſe culoꝝ Cūq3 rn̄diſſent oēs amen adorato rege receſſe runt Mar· vero moleſte ferēs iniuriaz ſibi de rege fa ctam· et quod iuſſerat vt eū amplius in medijs ocu lis non videret cogitabat quid ageret Deinde nocte inſequuta nix mlta de celo in terrā cecidit Tūc mar colph⁹ cepit cribꝝ vnū in manu vna ⁊ pedez vrſi in manu altera ⁊ calcamēta ſua trāſuerſa ⁊ quaſi beſtia q̄ttuor pedib⁹ ꝑ plateas vrbis cepit ire · Cū autem veniſſet extra ciuitatē iuenit furnū vnū ⁊ intrauit i eū Nocte āt abeūte dies venit ⁊ familiares regis ſurgen tes tramitē marcolphi inuenerunt ⁊ eſtimantes eē tra mitem alicui⁹ mirabilis beſtie regi nūciauerūt· Tūc rex cū copula canū ⁊ cū venatoribus ſuis cepit ꝓſeq̄

veſtigia marcolphi Cū āt veniſſꝫ ante furnū ⁊ veſti
gia defeciſſent deſcendūt ad os furni inſpicere Mar
col. vero latebat in facie ſua curuatus ⁊ depoſuit bra
cam ſuā apparebātqꝫ ei nates ⁊ culus ⁊ curgulio et
teſticuli Quē videns rex ait Quis eſt qui ibi iacet.
Mar. ego ſuꝫ reſpōdit. ſalo. quomodo inquit ita ia
ces Mar. Tu p̄cepiſti mihi ne amplꝰ me videres in
medijs oculis Nūc āt ſi nō vis me videre in medijs
oculis videas me in medio culi Ad hoc rex ſalomon
cōfuſus ait ſeruis. apphendite ⁊ ſuſpendite eū in li
gno Apprehenſus āt Marcolphus dixit ad regem.
Domine mi rex tātummō mihi impedere potes vt i
ligno quod elegero ſuſpendar Salomon rex ait fi
at quod petiſti. Mihi ei ꝑ minimo ē in quo ſuſpēda
ris ligno Tūc miniſtri regis Marcol. capientes dux
erūt extra ciuitatem ⁊ ꝑtrāſeuntes vallem ioſephat
et cliuū mōtis oliueti peruenerunt vſqꝫ hierico ⁊ nul
lam arborem inuenire potuerūt quā mar. ſuo ſuſpē
dio eligeret Inde tranſeuntes iordanem ⁊ ꝑagrātes
omnē arabiā. et iteꝝ nullam arborem Marc. elegit
Inde circūeuntes ſaltū carmeli ⁊ cedros libani ⁊ ſo
litudinez campeſtri circa mare rubrū ⁊ nunquā mar
col. aliquā arborē elegit Et ſic euaſit manꝰ ſalomo
nis regis Poſt hoc domū remeās quieuit in pace

Et ſic ē finis. ꝑ me Jacobū de breda.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 G 123